

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr.
V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 15. decembra 1899

List 50.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

VIII

Hudobija kaznovana. Cerkev je zmagala.

(Dalje)

Tako Sapor car govoril,
Kakor sklenil tako storil;
Slabe svētnike odstranil,
Državljane vrle branil.

Solnce slobode zdaj vshaja,
Krasno cerkev sveta vstaja;
Aleluja so veseli
V Perziji kristjani peli.

Sklep.

Morje razgrinja se v daljine;
Oko ne vidi konca, kraja,
Kjer z nebesom se voda spaja.
A kdo premeri mu globine?
Na morju plava čolnič zali,
Prijazno zibljejo ga vali.

Pa zdaj valovje kvišku vstaja;
Zagrinjajo nebo oblaki,
Ognjeni križajo se traki,
Nevihte divje moč razsaja,
Val dviga ladjico v višine,
V prepada meče globočine.

Vihar končal čolnič bo kmalo;
Iz črnega oblaka strela
Drevesce bode mu zadela; —
Zdaj, zdaj bo treščil čoln ob skalo.
Po njem že temno brezdnno zeva,
Kako se rešil bode reva!

»Nevihta stoj, mirujte vali!«
Ukazal je Gospod v višavi,
In vojska se valovja vstavi,

In čoln se bliža že obali,
Kjer je nevihta prej šumela,
Glasi se pesem zdaj vesela.
(Dalje prihodnjič.)

Delalnost, varčnost in pobožnost: trije stebri družinske sreče Slovencev.

Po sreči in zadovoljnosti vsak človek hrepeni, kajti za časno srečo in večno izveličanje je Bog človeka vstvaril. Ne ve pa vsak, kako doseči to srečo. Evo pomočke, katere nam nudi sv. sv. vera in zdrava pamet; in ti pomočki so delalnost, varčnost in pobožnost, ki se tudi zamorejo imenovati trije stebri družinske sreče.

I. Prvi steber je delalnost. Kakor je ptica vstvarjena za letanje, tako je človek za delo, govori sv. Duh. Ko je bil Bog prvega človeka vstvaril in ga postavil v vrt Eden (raj), ni bil stvarnikov namen, človeka v lenobi pustiti, ampak hotel je Bog, da bi človek vrt obdeloval in varoval; se ve. da je bila zemlja takrat rodovitna, da je sama dajala obilni sad. A to delo je bilo pač lahko in tako rekoč za kratek čas. Drugače je bilo po storjenem grehu. Ko je bil namreč pravični Bog prva dva človeka spodil zavaljo greha iz raja, zaklel je v kazen njihove pregrehe to zemljo in nju k težkemu delu obsodil rekoč Adamu: „Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od katerega sem ti jesti prepovedal; bodi prokleta zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila in zelišče polja boš jedel. V potu svo-

jega obraza boš kruh jedel, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet, zakaj prah si in v prah se boš povrnil.“

Za delo je bil človek v nedolžnosti namenjen, pa delo bi se bilo naši nepokvarjeni naravi bolje prileglo in zemlja bi bila le rodovitnejša. Zdaj pa, ko smo v grehu rojeni, je zemlja manj rodovitna, težje moramo delati in z večjim trudom vsakdanji kruh zaslužiti ter se tako za grehe pokoriti. To naše težje delo nam je zdaj v pokoro za grehe. Pa pridno delo nam tudi povrne, kar je Adamov greh nam pozemeljskega vzela. Delo nam vtrjuje zdravje, pripravi vsakdanji kruh, podaljša življenje, ter dušo varuje raznega zlega, kajti lenoba je začetek vsake hudobije. — Delo je pač različno. Drugi delajo z umom, drugi zopet s telesom, oziroma z rokami. Med prve štejemo duhovnike, uradnike učitelje in dr., kateri vsi si glavo belijo vsak po svojem stanu. Velika večina ljudi si pa kruh služi z delom svojih rok. Med te spadajo kmetovalci, posli, rokodelci, obrtniki in razni delalci.

Nekoliko o poljskem delu. Modri Salomon govori: „Ne opusti poljskega dela, katero je Bog vstvaril: kdor polje obdeluje, ima dosti jesti, kdor pa postopa, pa dosti strada. Ne sovražite trudapolnih del in poljskega dela, ki je po Najvišjem zapovedano.“ Nobeno delo ni sramotno za delalnega človeka, sramota za človeka pa je lenoba. Žal, da marsikateri posel zapusti poljska dela in službo, hiti v mesto dela iskat, pa se dostikrat močno vara, ter se po britki izkušnji, na telesu in duši bolan vrača na očetov dom.

Najhujše delo je pri ognju. Tako n. pr. kurjači pri strojih na ladijah prenašajo vročino od 40—50 stopinj, in so le 4 ure pri delu. Ko je nekoč častnik poskusil to delo, nesli so ga za pol ure brez zavestnega proč. Prav tako vročino trpe delalci pri plavžih in topilnicah kovin. V neki taki delalnici so vsak dan po dva delalca nezavestna proč nesli, ker sta po preobilnem potanju vsled velike vročine prišla ob zavest.

Kdor se dela ne poprime, ta ne bo imel zaslužka in lakota ga bo stiskala. Zato pravi že sv. Pavel: „Kdor ne dela, naj tudi ne je.“

Človeka, ki delati noče, ljudje zaničujejo in Bogu je zoperen. Tak človek namreč božji volji nasproti ravna in z Gospodovimi talenti slabo gospodari ter dragi čas v lenobi potrat. Gorje mu takrat, ko ga bode poklical na odgovor. Osoda nezvestega hlapca ga bode zadela. Ljudje takega človeka zaničujejo, ker je mrtev ud človeške družbe in vsem drugim nadležen in nevaren. Svojim sosedom je vedno na glavi. Lenoba je

mati hudobije. Lenuh je sejalec pohujšanja po vasi, njemu ni nič svetega, pravica mu je prazna beseda, on vsako priliko porablja, da bi bližnjemu kaj vzel in postregel svojemu grlu. Tat in lenuh sta si brata. Pa če tudi vsak lenuh ne zabrede na pot krivice, kruha bo pa gotovo stradal. Modri Salomon nas tega zagotavlja, živo namreč popisuje, kako se lenemu godi s temi besedami: „Šel sem po njivi lenega človeka in sem pregledoval vinograd neumnega moža in glej, vse je bilo polno kopriv, in trnje je zemljo pokrivalo in kamenena ograja se je podrla. Srce me je bolelo, ko sem to videl in sem rekel: Ti boš nekoliko spal, dremal in nekoliko roke križem držal, pa pri tej priči bode pomanjkanje nagloma nad te prišlo in zajelo te bo uboštvo.“

Ali bo kmet, ki svojega polja ob svojem času ne obdeluje in puško na rami nosi, obilo žita hranil v predalih? Je-li bode gospodinja, ki pozno vstaja, lepo svojo družino oskrbovala in imela vsakdanjega kruha otrokom podeliti? Je-li bo rokodelc, obrtnik ali delalec, ki ob nedeljah popiva, ob delalnikih pa praznuje ter poseda po sencah, kaj zaslužil, ali si kaj prihranil za čas potrebe? Žal, da se stara razvada „pijanega ponedeljka“ tako pogosto nahaja med Slovenci. Slabo se bo godilo onim, ki nočejo delati, oni bodo gotovo stradali. Zatorej govori sv. Duh: „Pojdite k mravlji, vi lenuhi, ter pregledujte njena pota ter se učite modrosti. Akoravno ona nima ne vojvode ne učenika, pripravlja si vendar po letu jed in marljivo skupaj spravlja, kar bo vživala. — Ako boste pa pridni delalci, bode vaša žetev bogata in revščina bo bežala od vas.“

Sv. Alfonz Ligvorijanski je sklenil, da hoče dobro porabljeni čas, in ta sklep je tudi dovršil. Spisal je silno veliko svetih bukev ter storil veliko za božjo čast. Njega posnemajmo in spolnimo besede nekega vrlega moža, ki svetuje, da naj nam bode vedno kako resno in koristno opravilo.

Delajmo pa 1.) pridno, 2.) zvesto in 3.) z dobrim namenom.

1.) Pridni bodimo pri delu. To je tudi sedaj bolj potreba, kakor v poprejšnih časih. Marsikateri gospodar bi rad vzel v službo hlapca ali deklo, pa ju dobiti ne more, ker mladina le tišči v mesta, kjer upa dobiti boljše službe, pa se dostikrat ogoljufa. Torej morata gospodar in gospodinja toliko več delati, ker jima primanjkuje delalcev.

Neki imoviti posestnik iz Poljan na Kranjskem je najel delalcev za košnjo celo iz prisilnice v Ljubljani, ker ni mogel dobiti delalcev v domačem kraju.

Priden in marljiv delalec dela vsikdar rad, ne le takrat, kadar ga gleda gospodar. Naši udje se morajo gibati pri delu, v gibanju je življenje. Denar, ki ne kroži; sapa, ki se ne giblje; voda, ki se ne pretaka; kri, ki ne kroži po životu, ni nič prida, tako je tudi človek, ki pase lenobo, takorekoč mrtev ud človeške družbe, je podoben tistemu, ki vživa le obresti obilnih kapitalov — fructus consumere natus.

2.) Pri delu treba je tudi zvestobe. Delo naj bode storjeno dobro, temeljito, ne pa površno, hitro in le na videz. Že sveto pismo grozi človeku, ki delo nezvesto opravlja. Dandanes se pač navadno gleda bolj na zunanji lišp, kakor na notranjo vrednost. Dogodi se tudi večkrat, da delalec napravi delo na videz dobro, v resnici pa slabo, površno. Zvestoba bodi nam vodnica pri našem delu, ki nam bode gotovo teknilo v veliko telesno in dušno korist.

3.) Delo bodi storjeno iz dobrega namena, to je Bogu na čast. Človek, ki je vstvarjen za nebesa, zamore posebno ceno podeliti svojim delom, če je opravlja Bogu na čast, kateri bo vsakemu povrnil po njegovem delu. Slehernemu človeku je Bog posebne talente izročil in mu posebne darove podelil in slednjega na svetu poklical v svoj stan ter mu taka dela izročil, da je zvesto opravljajoč mora pridobiti si časno in večno srečo. Vsa naša dela pa moramo posvetiti z dobrim namenom, kakor pravi sv. apostol Pavel: „Karkoli delate, z besedo ali z dejanjem, storite v imenu Gospoda Jezusa Krista in zahvalite Boga in Očeta po njem.“ Kadar zjutraj vstaneš, dvigni prvič misli svojega duha k Bogu in iz globočine svojega srca ga prosi za njegov blagoslov. Preden kako delo začneš, milo izdihni: „V božjem imenu bom to delo začel“, in pri delu pošiljaj svoje izdihljeje proti nebesom. Tako bo Bog naše delo blagoslovil in naš trud nam dobro poplačal, kakor sv. Izidoru.

Župnik A. K.

(Konec prihodnjic.)

Antemurale christianitatis,

Kršćanstvu predstražnica.

Tresi Evropa se, tresi! planjave, glej, tvoje poplavlil
Silni sovražnik je tvoj iz azijskih višin,
Tisoče tvojih hčera je okrutni Tartar že podavil,
In pod kopitom je že mnogi izdihnil tvoj sin.
Šlezijske Legnice pričajo to nam planjave krvave,
Priča to Šaja glasno, grob tam bil Ogrom je svoj.
Priča so nema nam Kalnik in druge hrvatske višave,
Koder razsajal strašno besni krvavi je boj. —
Tresi Evropa se, strlo, glej, bo te barbarsko kopito! —
Ali le spavaj sladko, našel svoj grob je Tartar.

Grobniško skalnato polje z rudečo krvjo vse oblitno.
Daje ti zopet prostost, zmel ga Hrvat je — „barbar.“

Kaj se spet treseš Evropa, kaj gledaš na vshod spet
obupno

In na orožje ostro kličeš stotisoč sinov?
Tam čez ožino se morsko se vsuli sovražniki hrupno,
Plenijo zemlje, more, kakor krđelo volkov
Padel že Carigrad slavni pod mečem je turških sovragov,
V boju opešal za njim močni je nekđaj Bolgar.
Zmagan popihal jo Srbini od svojih domačih je dragov,
Kje je bil bosenski zmaj, kje spet ošabni Madjar? —
Padli vsi v žalostno sužnost po boju s sovragom so
kletim.

Eden le stal je krepko, zmagal ni ga pagan.
Dom svoj, Evropo, kristjanstvo je branil z navdušenjem
svetim.

Zanje se je vojskoval južno-avstrijski Slovan.

Vero in dom sta branila preslavno Hrvat
in Slovenec.

Vajinih zmagal ni čet nikdar sovražnikov
roj:

Čelo okrasil je vama krvavih zmag trnjevi venec. —
Ali obupata zdaj? — Hrabro branita dom svoj! —
Slavna preteklost naj vama je v borbi krepost in
bodriilo;

Narod na slavi bogat nikdar na duhu ni
vbog.

Vzdigne naj tudi peklo se, prisije mu zora spet milo,
Komur pravica je meč, štitnik mu krepki
je Bog.

Kadar pa sile sovražne z orožjem nad vaju bi vstale,
Vzdigni takrat se moj rod, skaži se, da si
krepak:

Bodi ti veri, cesarju in domu spet „antemurale.“

Sledi zastavo srčno, kakor sledi jo junak.

o. Dragomil.

Tri dni iz mojega življenja.

Potopisni spominji iz naše gorenske in dolenskih
domovine.

Motto:

„Beseda sladka domovina,
Ne prideš več mi iz spominja!“

Andr. Praprotnik.

Omenjam naj zdaj že zadeve, ki je tudi nekaka posebnost iz mojih mladih let. Kolikor bolj se človek stara, tem redkejši so mu nekdanji součenci. Iz l. 1836. ko sem bil prišel v Ljubljano v tedaj „II. klas“, (sedaj III razred), se spominjam le dveh součencev, ki še živita, in to sta: prečastni g. monsignor in kanonik M. J. v Novem mestu, in ribniški zdravnik g. J. B. Ume se samo ob sebi, da sem želel o tej priliki videti tudi njega, torej sem se šel. — da govorim „omikano“, poklonit tudi njemu. Vesela sva se bila drug drugemu, tem bolj, ker se menda od časa, ko sva zapustila II razred, nisva več videla. Koliko prijetnega, morebiti pa še več neprijetnega obsega že ta dolgi čas za oba. Mnogega sva si povedala, kako in zakaj je on postal zdravnik, moja malenkost pa učitelj i. dr. Kako je bilo l. 1836. (o stra-

hovitem času kolere) v Ljubljani v II. razredu, tudi ni kar si bodi in brez posebnosti. S kmetov smo prišli mladi pristni Slovenčki, v šoli pa so nas imeli že za vkoreninjene Nemce. Naš g učitelj Statin, mož majhne postave, iz slovečega Marijinega Celja doma, je umel le kako redko besedo slovenski, mi pa smo morali znati in odgovarjati le nemški: to niso bile nikakor lahke in prijetne stvari. Toliko usmiljenja se je še imelo z nami, da smo se v I. polletju vsaj veroznanstva še smeli učiti slovensko; v II. polletju pa je bil tudi ta nauk čisto nemški!*) Ni čudo torej, da so nam konec leta djali: Prihodnje leto pridite zopet nazaj v II. razred, ali z drugimi besedami: Mnogo nas je vjelo „dvojko“, čemur se pa ni bilo čuditi. —

Med prijetnimi pogovori sva se šla sprehajati z gosp. zdravnikom (ki je, kakor sem od ljudi praviti slišal, zelo izveden, priljubljen in cenjen, ter ima pri vsem prebivalstvu veliko zaupanja in ugleda), v grajski vrt, ki je nekako tako oddaljen od graščine, kakor je oni v Radovljici na Gorenjskem. Prišla sva med drugim tudi na pogovor o nekdanji ljubljanski zdravniški šoli, v kateri se je tudi on šolal. Imela je jako sloveče docente, in bila za to na zelo dobrem glasu ne le v domači, ampak tudi v sosednih deželah, po Hrvaškem in nekdanji vojaški granici. Od vseh teh pokrajin so dohajali mladi gospodje v ljubljansko kirurško šolo, kjer so se izurili za prav dobre, vmes celo izvrstne zdravnike. Imena: Pirc, Ves, Konič, Hočevar, Grbec, Gulič, Kadivec in mnogo drugih so slovela daleč na okrog; o Pircu n. pr. so pravili, da je bil klican celo k bolnikom na Dunaj. In kar je bilo posebnega: o taistem času so imele naše dežele dovolj zdravniškega naraščaja, ubogo naše ljudstvo ni trpelo tolikega pomanjkanja zdravniške pomoči, kakor je to, žal, naše dni. Vprašanje pa je zraven tudi še: Kedaj se bo obrnilo v tej zadevi na bolje? Posebnega upanja ni, da kmalu, razun če nam iz zgornjih slavskih dežel pride pomoč. Želje po zopetni vpeljavi kirurških šol so se že mnogokrat čule: Tudi v državnem zboru se je ta zadeva že obravnavala, — toda: nova dōba v Avstriji zahteva v vseh strokah „študiranih ljudi“, bolje: „gospodov“, četudi je revnemu prebivalstvu s tem krvavo malo pomagano. In od tod pride med drugim tudi to, da marsikateri bolnik, ki nima sredstev, plačati si drage zdravniške pomoči, mora iskati taiste ali pri mazačih, ali pa iti pred časom v — grob. Lep napredek nove dōbe to, ali ne?

Moja navzočnost v grajskem vrtu me je spominjala v živo dne 28. oktobra 1866, ko sem bival tudi prav tam. Takrat smo z nadučiteljem Rakteljem in učiteljem Cebinom ogledovali ribniške znamenitosti. Ena izmed posebnosti je bila, da je bila v grajskem

*) Navedem naj tu iz tedanjih časov neko dogodnico za kratek čas. Neki č. g. katehet, ki je imel nalogo, zabičavati nemški katekizem v trde slovenske glavice, se je mučil z ukom o angeljih. Misli je, da bo šlo to najlože, ako jim po papagajsko prav dolgo zabija posamezne stavke. In tako jim je morebiti desetkrat ponavljal stavek: »Engel sind pure Geister« i. dr. Ko je mislil: No! zdaj bo morčbiti že šlo, reče dečku: »Tonček! le srčno: Was sind Engel?« Tonček prične jecljati: »E-e-en-engel s-s-sind pu-pu«, — Gospod katehet ga pohvali: »No, Tonček, le pogumno naprej, vidiš saj gre: Engel sind pu-pu-pu«, in Tonček se plabo nadaljuje odreže: »Pure, race in gosi,« — Pravljiča še pristavlja, da so ob enem zafrfotali pod oknom doli v Ljubljano pure in gosi. In s tem je bil končan gledališk žalostno-veseli prizor.

vrtnu nekaj časa prej odcvetela eksotična cvetka „Agava Americana“ ali „Stoletna aloa“, kar se zgodi le vsakih sto let. Rastlina ta je bolj pritlična, ima dolga, široka in debela, k tlom privihana peresa. Za čas cvetja pa je pognala iz srede mlad. košato obraščen smreki enak vrh. Iz tega vrha so priklili cveti, ki so razširjali neizrečeno prijetno vonjavo. Široko na okrog je duhtel cvetni miris te redke cvetice. Od blizu in daleč so hodili ljudje gledat in občudovat to izvanredno rastlino. — Sploh ponuja grajski vrt prijateljem cvečličja razun ob zimi v vsakem letnem času zelo prijetna sprehajališča.

Ko sem se bil poslovil s prijateljem g. B., napolnil sem se proti graščini, da bi si vsaj njeno zunanost ogledal od blizu. Prav impozantna je ta stavba, ki ogledovalcu kliče v živi spominj one stare gradove, ki nam jih razni popisi in povesti iz nekdanjih časov stavijo v duhu pred oči. Prva zgodovina gradu sega gotovo v globoko starodavnost; že Valvazor pravi, da je sicer velika, a po starih stavbenih pravilih sezidana zgradba. Kedaj in kedo je tedaj ta grad sezidal, ni znano. Lastnikov pa je imel v teku časov mnogo, in vmes zelo imenitnih. Površno navajamo njihova imena. Prvi so bili gospodje „Ribniški.“ Njihovo ime je prihajalo od žlahnih „rib“, katerih je bila baje nekdanje zelo obilovala memo gradu tekoča rečica Bistrica. Gospodom Ribniškimi so sledili grofje Turjaški; gospodje Loški (Laas); vojvoda Tek; grofje Celjski; cesar Friderik III (IV) ki je graščino opravljal po posebnih oskrbnikih. L. 1663 ga je posedel Jurij Andr. Trilek. Njemu so sledili grofje Kobencelni, ki so ga imeli v lasti do l. 1810. Zarad žalnih tedanjih vojskinih razmer s Francozi ga je tistega leta prodal Ljudevit Kobencel, — ki kot zvesti Avstrijec ni mogel prenašati francoskih oholostij — g. Ant. Rudežu. Po njegovi smrti l. 1829 pa ga je podedoval sin Josip Rudež. Ime tega gospoda je zaradi njegovega prebлага srca, bistroumnosti, ljudomilosti in dobrote slovelo na daleč okrog. Umril je l. 1846, srčno obžalovan po vseh, ki so ga poznali. Pravili so, da so bili o njegovem pogrebu prvi sprevodniki že na pokopališču v Hrovaču, preden so odnesli mrtveca od župne cerkve. Sedanji lastnik je blagorodni gospod dr. Teodor Rudež.

Koliko nezgod je že vibralo memo ribniškega gradu!

Krvoločni Turki so ga okroževali v letih 1480., 1528., 1546., 1558. in 1559. ter 1564. Zmagati ga sicer niso zamogli nikoli, a zato so pa tem bolj stiskali trg in vasi vse okolice. Ropali, morili, požigali so, in ubogo ljudstvo odpeljali v sužnost, sploh počenjali tolika trinoštva, da se človeku še zdaj krči srce v prsih, ako bere ali sliši o teh grozovitostih. (Kakor pa nam pogostna naznanila iz turških dežel pripovedujejo, ti divjaki še dandanes niso za las boljši. Ko bi jih zapodili iz Evrope, prav nič bi jih ne bilo škoda!)

Nekaj pa omadežuje vendar le ribniški grad, ali bolje reči: spominja žalnih nekdanjih sodnijskih razmer. V tem gradu se je namreč izrekla v 11. majnikov dan 1701. l. nad Marino Šušarkovo ob sodba, in se, žal! tudi izvršila: da naj se pelje zarad „coprnije“ i. dr. na navadno sodišče (morebiti „morišče“), ondi s cesarskim mečem dene ob glavo, njeno truplo pa naj se na grmado vrže, po-

polnoma seže, da bo prah in pepel. Obsodba je dostavila: „drugim v izgled!“ *) (Ako je komu lahko v roke dobiti veleč. g. † Ant Lesarja popis: „Ribniška dolina“, dobi ondi na strani 24 odstavek XII: „Poslednja čarovniška pravda v Ribnici.“) Iz tega — lahko bi rekli: strahovitega popisa se lahko razvidi, kako se je postopalo nekdanj z ubogimi ljudmi, ki so bili obdolženi kake krivice, če tudi mnogokrat popolnoma po nedolžnem. Visokoslavni vladarici in rahločutni duši neumrljive cesarice Marije Terezije in njenim modrim in previdnim svetovalcem gre zasluga, da so se nastopila pri preiskovalnih sodiščih pota, kako naj se ravna z obtoženci. Kot otrok sem videl naslikana orodja, kako so se na natezalnice razpenjali obtoženci, kako so se jim v stiskalnice vkladali prsti, da jim je kri curela iz-za nohtov, da bi tako iz njih izsilili priznanje hudodelstev, katerih nikoli storili niso. —

Ker že pišem o Ribnici, naj omenjam še dveh njenih dogodivščin. Požarov je pretrpela Ribnica že več. Zadnji večji je bil (če prav vem), v dan 8. julija 1887. Pogorela je bila petina trga, 30 hiš s stranskimi poslopji vred. Reči smemo, da je bil to najlepši njegov del. Vzrok požaru pa je v pregovoru: „Dobrota je sirota.“ Milosrčni g. trgovec P. je bil sprejel v odgojo iz samega usmiljenja dečka-siroto, ter ga porabljal v svoji prodajalnici. V plačilo za to mu je mladenič zažgal dom ter provzročil toliko nesrečo dobrotniku in mnogim drugim nedolžnim žrtvam. Ko so ga porotniki v Novem Mestu sodili, obstal je mladi hudobnež trdosrčen, brez solza; zato pa se je njegov dobrotnik, ki je moral navzoč biti pri sodbi, sočutno solzil.

Ker je ognju nasprotna voda: naj omenjam tudi še ribniškega vodovoda, ki je za trg velika potreba in dobrota. Svet v ondotnih krajih je puhel, votlinast, in je težko najti podzemeljskih virov za vodnjake. Rečica Bistrica tudi ne daje dobre pitne vode, ker je mnogokrat kalna, neokusna. Napeljali so torej iz Velike Gore pri vasi Sajevec dober studenec, ki ponuja zdaj sredi trga stanovnikom obilico hladne, dobre in zdrave pitne vode. Naprava je stala krog 4 tisoč goldinarjev, ter je bila 7. junija 1894 slovesno blagoslovljena.

Nadučitelj Josip Levčnik.

(Dalje prihodnjič.)

Naše življenje.

Trdo je življenje! — Bodi!
A zaupajmo v Boga!
Vsaj iz trdega kremena
vkreše iskra se svetla.

F. St. . . aj.

Moč „očenaša“.

Drumond Hay pripoveduje v svojem potopisu sledečo ganljivo dogodbo, ki se mu je primerila v afriški deželi Maroko, kjer bivajo mohamedanci: „Uprav

*) To je bila tudi poslednja na Kranjskem sožgana „čarovnica“. Bog se usmili onih časov!
Uredn.

prilavljali smo se, da bi vzdignili šotore in dalje odpotovali, kar se zažene tropa mohamedancev proti nam in nas začne proklinjati z „neverskimi krščanskimi psi.“ Moj prijatelj je znal nekoliko arabski, zato se je obrnil proti nekemu staremu možu med napadalci, katerega je smatral za turškega duhovnika in mu dejal: „Od kod pa vi veste da smo mi neverci? Poslušajte našo vsakdanjo molitev, potem pa sami sodite.“ In nato je moj prijatelj v arabskem jeziku molil „oče naš.“ Vsi Turki so obstali in ga osuplo gledali; stari mož pa je vzkliknil: „Alah naj me prekolne, če bom še kedaj kaj žalega storil njim, ki tako molijo. Prosim te, nazarejec, ponovi še enkrat to molitev, da si jo vtisnem v spomin, in da jo dam z zlatimi črkami vklesati v naša stanovanja.“ — Če je „očenaš“ takega vtisa že na srce krutega mohamedana, ne boli zaupljivo moljen še bolj ganil našega nebeškega Očeta k usmiljenju?
J.

Ne v Ameriko!

Kolikokrat pač čujemo dandanes po kmetih: Dela je veliko, delalcav ni. In zakaj jih ni? Zato, ker naši mladeniči tišče tako v Ameriko „V Ameriko v Ameriko!“ to je nekak bajen klic, ki se mu odzove ne malo število naših mladih, trdnih ljudi. Mlado gre, staro pa ostane, ali vsaj srednje staro. To tudi ostari nazadnje. — Za delo pa je treba mladih rok in čvrstih moči. Kje se bodo dobile? Res je, da pošiljajo domu denar, ali tudi za denar se ne dobi delalca po leti ob hudem delu. To je zlo, na katerem trpi naš vek. — Kako bi se temu opomoglo? O tem razmišlja ta in oni. Svari se pred izseljevanjem od strani oblasti se stori, kolikor je mogoče. Toda kaj pomaga, ko znajo ljudje tu ti na skrivnem v Ameriko in se ne dajo oplašiti tudi ne po raznih žalostnih dogodbah in po neprijetnih slučajih, ki jih dožive njihovi somišljeniki glede izseljevanja. Ali bi ne kazalo, da bi se tu mesto fizične moči uporabljala bolj moralna moč? Ljudem naj bi se povedalo, da je slovenska zemlja njih rodna zemlja, ki je preživila njihove prednike in ki še vedno ni toliko oslabela, da ne bi mogla preživiti tudi našega sedanjega rodu. Pridnim je tudi pri nas kruha dosti. Čemu izseljevati se, čisto čisto po nepotrebnem ko so vsi pogoji tu, da se doma preživi vsakdo vsaj srednje. Povedalo naj bi se, da je delo tu ori nas lažje in bolj zdravo, da je zdravje več vredno, ko denar, da se po svetu človek lahko pogubi duševno in telesno, da ob boleznih nima skoro domače duše pri sebi, da glede Boga mora omrzeti nazadnje, ko čisto po več mesecav pri sv. maši biti ne more in da ni čuda, če prinese potem iz Amerike sicer denarja, a poleg tega verskih dvomov, če ne celo nevere. —

Dal Bog, da bi bilo glede Amerike pri nas kmalu bolje!
R. L.

Razgled po domovini

Staritrq pri Rakeku. Velika nesreča. Ogenj je v jutro 2. dec. pokončal vasico Zdoljne Poljane, od 9 hšt. je 7 popolnoma uničenih, enemu sta pa ostala

blev in kozolec. — Škode je blizo 29.000 goldinarjev, ker je zgorelo razun živine vse. Reveži so bili zavarovani za male svote. Krščanska srca usmilite se jih! Mile darove*) sprejme ali župnijski ali pa županijski urad.

Ant. Ponikvar, župnik.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec december 1899.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen

Krščanska ponižnost.

Mnogokrat se poprašujejo ljudje po vzrokih današnjega žalostnega družabnega stanja. Pač mnogo je teh vzrokov, toda vsi izvirajo iz jednega, kateri je bil povod prvi nesreči človeškega rodu, in to je: napuh. Pogubljeni angelj, ki je postal tudi sam žrtva napuha, je pristopil k človeškemu srcu z besedami: „Bogu bodeš enak“, in vrgel vanj prvo iskro napuha. Toda, gorje! Od tega usodnega trenutka dalje žaljuje človeštvo po izgubljenem raj. Z besedami: „Jaz nočem služiti!“ (Jer. 2, 20.) je vrgel človek raz sebe sladki jarem pokorščine do svojega Gospoda in Boga, in sedaj občuti trde suženjske verige strasti, ki težé z vso silo na njegovem tilniku, in katerim se komaj ubrani z največjim naporom. Celó med najboljša dela se priplazi napuh, podoben črvu, ki često pokonča najlepše sadove.

V spisih sv. očetov, kjer govore o krščanskih čednostih, se skoro nič bolj ne povdarja, kakor prepotrebna ponižnost, t. j. ona naravna čednost, s katero — v svesti si lastne svoje nezmožnosti in nizkosti — preziranje z ljubeznijo sprejmemo. Ta čednost je po besedah sv. Ciprijana „podlaga svetosti.“ Kakor se namreč posloje, ako nima dobrega temelja, kmalu zruši, prav tako mora razpasti tudi posloje popolnosti, ako se ponižnost omaje in pade. Čim višje pa se hoče sezidati stavba kreposti, tem globlji mora biti tudi temelj ponižnosti. Sv. Gregorij imenuje ponižnost „korenino in izvor vsake čednosti.“ Taki in jednaki izrazi svetih očetov in duhovnih učiteljev so le odmev sv. Duha samega, ki na tolikih mestih v sv. pismu zahteva ponižnost in pravi, da je od nje zavisna milost božja. „Ponižujte se v vsem, in našli bode te milost pred Bogom.“ (Sir. 3, 20.) „Bog se upira ošabnim, ponižnim pa deli svojo milost.“ (1. Pet. 5, 5)

A dasiravno je ponižnost tako zelo potrebna, vendar ni nič bolj neznanega kakor ona. V marsikaterih stvareh dobivamo luči in pojasnila pri staroveških duševnih velikanih; ako jih pa vprašamo, kaj je ponižnost, izvedamo pri njih o tem prav tako malo odgovora, kakor če bi prašali nedorastlo dete, kako se razreši kaka zamotana računski naloga. Pojem ponižnosti je presegal duševno obzorje paganstva; niti besedice ni imel za to čednost. Če so kazali nekateri pagani včasih le videz nekake ponižnosti, tedaj smemo slutiti, da so nehote čutili njeno lepoto, njen skrivnostni čar. A njihova „ponižnost“ ni bila prav nič drugega, kakor

plašč, pod katerim se je skrivala njihova ošabnost in napuh, kakor je omenil nekoč modrijan Platon svojemu prijatelju Dijogenu. Povabil ga je namreč na obed, a Dijogen je prišel s prav zelo umazanimi nogami, katere si je potem brisal ob krasne preproge v obednici. Platon ga je zato pozval na odgovor: „Kaj delaš tukaj, Dijogen?“ — „Platonov napuh teptam z nogami,“ je odvrnil, na kar mu je Platon modro odgovoril: „Da, samo na drug način napuha“, t. j. le zato, da bi se bahal s tem, da ti bogastvo zaničuješ.

Prav tako malo, kakor staremu svetu je poznana ponižnost tudi modernemu paganstvu. Beseda sv. Ivana (4, 16): „Kar je na svetu, je poželenje očíj in mesa in napuh življenja“ — velja tudi dandanes. Ponižnost je današnjemu svetu nekaj nerazumljivega, ona mu velja za hinavstvo in klečeplaztvo, nesramnost, strahopetnost in neznačajnost. Ta krepostni cvet vspeva jedino le v resničnem krščanstvu, ki je vzšlo v ponižni dekli Gospodovi kot v prekrasni jutranji zariji in ki se leskeče v ponižnem srcu Boga-človeka v najpopolnejši ljubezni. „Celo Kristovo življenje“, pravi sv. Avguštin, „je nam sicer nauk; učil nas je vseh čednostij; to pa velja prav posebno o ponižnosti, katero nam zlasti priporoča v posnemo.“ To je tako resnično, da tisti, ki ne spozna ponižnosti Gospodove, nima nobenega smisla za celo njegovo življenje. Z ošabnim krivovercem Marcijonom bode vzkliknil: „Vzemite plenice proč od Krista, ako hočete, da ga molim!“ Betlehemski hlev, dete v jaslicah, njegove solze, njegovo prvo pretakanje krvi pri obrezi, njegov beg, njegovo samotno tridesetletno življenje, zavrnitev ponujane mu kraljevske krone, občevanje z grešniki in priprostim ljudstvom, umivanje nog pri zadnji večerji, krvavi znoj, izdajalčev poljub, verige, zausnica, zlobno zasmehovanje kot „judovskega kralja“, škrlatni plašč in oblačilo za norce, sramotno bičanje in venčanje s trnjem, hudodejska smrt na sramotnem križu: vse to so nerazrešljive uganke za tiste, ki ne razumevajo ali nočejo umevati Gospodovih besed: „Učite se od mene, ker jaz sem ... od srca ponižen!“ (Mat. 11, 29)

Ponižnost Kristova, jedinorojenega Sinu Božjega, nam bode ostala vsekako v mnogem oziru še vedno skrivnost, a jedno je gotovo: da je hotel dati s ponižanjem samega sebe vzgled, ki naj bi zadoščal, da hodimo za njim. Kajti, ako je bil Bog-človek ponižen, kakšen naj bode potem ubogi zemeljski črv, človek? „Ali veš, hči moja!“ je rekel nekoč Odrašenik svoji veliki služabnici, sv. Katarini Sijenski, „ali veš, kdo sem jaz, in kdo si ti? Srečna bodeš, ako to veš. Jaz sem tisti, kateri je; ti si pa tista, katere ni.“ Nič nismo pred Bogom, nič iz sebe samih; kar smo in kar imamo, je od njega, naj si bodo potem naravni darovi ali darovi milosti, brez katere ničesar ne premoremo. Ni čuda, da je svetnikom, ki so imeli pred očmi neprestano Kristovo življenje in ki so njegovega duha globoko razumevali, prešla ponižnost takorekoč v meso in kri. „Kako malenkosten sem pred Bogom!“ vzklika sv. Ignacij Lojolanski, „nič drugega nisem kakor prah in pepel, kakor črv in gnoj. — naj opazujem slabost svojega telesa ali naj se ugloblim v zlobnost svoje duše, kajti iz nje so pritekli kakor iz gnojne rane vsi moji grehi in teko še vedno.“

*) Srčno rado posreduje tudi naše

Svet smatra take besede za laž in hinavstvo ali pa za malosrčnost in pomanjkanje samozavesti. In bilo bi to skoro res, če bi ponižni obstal le pri tem, da spozna svojo slabost; toda čim bolj spoznava ponižni človek svojo lastno nezmožnost tem bolj je tudi prepričan o pomoči in vsemogočnosti Božji, na katero stavi vse svoje zaupanje, in to zaupanje v Boga mu daje moči, katere ošabnež nikoli ne premore. Ponižnost ne slabi temveč krepi v boju in mu daje srčnost v največjih težavah. „Gospod je moja luč“, pravi ponižni človek s psalmistom (Ps 26) „Gospod je moja rešitev, koga naj bi se bal? Gospod je branitelj mojega življenja, pred kom naj bi se tresel? In naj se vzdigne cela vojska proti meni, moje srce ne bode obupalo.“

Ta velikosrčnost je pa še le jeden premnogih blagrov, ki jih deli ponižnost. Kakor dota spremljajo to nebeško nevesto vse druge čednosti in bleste se tem lepše, čim popolnejša je ona. Kje bode veri prijaznejši vsprejem kakor pri resnično ponižnem človeku, in kje je bolj varna kakor v njegovem srcu? Napuh pa je čče vseh krivih ver. — Ponižni ima najboljše zagotovilo za upanje, ko zaupljivo govori z apostolom: „Jaz premorem vse v njem, ki me krepi.“ (Fil. 4, 13) — V zvesti ljubezni se oklepa le Boga, in ta čista ljubezen do Boga se razteza tudi na njegove bližnjike, katere vse višje ceni nego sebe samega. Izključena je vsaka trdosrčnost, razpor in sovraštvo; nikoli nam bi ne bilo treba obžalovati na svetu tako ostrega nasprotovanja, če bi bilo nekoliko več ponižnosti. — Ponižni človek je potrpežljiv in čuti se tudi sredi trpljenja srečnega in zadovoljnega; kajti, naj se mu še tako slabo godi, vedno misli, da je zaslužil še vse kaj hujšega. — Ponižni je pokoren in dobiva v tem več tolažbe in veselja, kakor da bi mogel zapovedovati vsemu svetu — Ponižnost stori človeka ljubeznivega in skromnega, privabi v obilni meri Božjo milost nad njega, varuje ga pred padcem, in ako že oslabi, mu zopet poda svojo roko. — Ponižnost varuje in pospešuje sveto čistost, da „blesti kakor biser v dragocenem oklepu“, toda „brez ponižnosti, se drznem trditi, bi niti Marijino devištvo Bogu ne bilo všeč.“ (Sv. Bonavent.)

S kratka, ponižnosti so po pričevanju duhovnih učiteljev vse druge čednosti v neločljivem spremstvu. Samo ponižno srce more slednjič priti v presveto Srce Jezusovo, se z njim razgovorjati, je ljubiti in od njega ljubljeno biti. Tako nas zagotavlja ljubljena učenka božjega Srca, blažena Marija Marjeta Alakok. Še le po ponižnosti, pravi, bode prišlo presv. Srce v nas do slavlja in gospodstva. Kjer pa vlada Srce Jezusovo, tam se vseli mir, sreča in oni dušni mir, ki so že nekaka predpoda večne blaženosti. N.

b) Posebni nameni:

15.) **Sv. Kristina, dekla.** Ženski posli v vsakdanjih nevarnostih in izkušnjavah. Krščanski duh za delodajalce. Dijaska društva.

16.) **Sv. Adolhađa.** Krščanske vladarske hiše. Več ženskih učiteljišč. Neka sirotišnica.

17.) **Tretja adventna nedelja.** Povrnitev zašlih kristijanov k pravi katoliški veri. Katoliško časopisje. Katoliška učiteljska društva.

18.) **Priobakovanje Gospodnjega rojstva.** Priprava naših sre k duhovnemu prerojenju. Ohranitev sadov, katere donašajo ljudski misijoni in duhovne vaje.

19.) **Sv. Urban, papež.** Zmaga papeštva. Pospeševalci molitvenega apostoljstva. Cerkevne stavbe. Konec dolgotrajnim pravdam.

20.) † **Sv. Amen in tovariši, mučenol.** Povzdiga kmečkega stanu in rešitev delalcev pred socialno-demokratskimi zapeljivalci. Mladeniški hudodelci

21.) **Sv. Tomo, apostol.** Več dušnih pastirjev in njihove občine. Napredek krščanstva v Indji. Delalska društva.

N.

Stara gimnazija iz prejšnjega v novo poslopije.

Sredo, 4. oktobra t. l., po cesarjevi maši se je zbral še enkrat stare gimnazije učiteljski zbor, letos 25 mož v posvetovalnico. Tu je ravnatelj Senekovič govoril nekaj besedi tej hiši v slovo; rekel je: da je učiteljstvo domače mladine užilo v teh zidnih pač mnogo veselja, a okusilo tudi vse tiste bridke boli, ki pride v del izgojitelju mladine. Toda le prvo, je povdaryl, in ne vtisa dušnih bolesti nesimo seboj kot spominj v novo svojo hišo.

Na to se je izvršil prisrčen prizorček. Kdo na Slovenskem ne pozna imena: prof. Friderik Žakelj? Temu zborovemu starosti je izročil ravnatelj kolajno v spričo dovršenega 40letnega delovanja v učiteljski službi. Res, male vrednosti ta svetinja, če bi jo plačeval denarjem. V resnici je pa nad prvim državnim redom, nad redom zlatega runa ki ga krug vratu denejo zvestemu delalcu v državnem ali cerkvenem poklici. Ker to se vpraša: bo-li zlaterunjenec pač tudi v stanu prislužiti si tega znaka, da je v važnem poslu izpolnil dolgih 40 let. Zato je vrh propovednik Homerov prof. Žakelj prejema to odliko navajal njega modrost — govorečo: so darovi, kojih si človek ne more vzeti sam; takih darov človek le prejme. Slovesno je izpovedal svojo življenjsko nalogo: „Kako je skušal izrediti „dobrih ljudi“ — in, če jih je izredil kaj bodi „dobrotni Previdnosti“ zahvala.“

Četrtek, 5. oktobra, je hitevalo učiteljstvo stare gimnazije in v njega sredi prof. Žakelj — dijaško čil — z ukažljivo mladino v svoj novi stan.

Saboto, 9. t. m., pa je v gimnazijski kapeli izvršena bila tista vredba, da se je mogla s poslopijem vred blagosloviti.

Srčno rad je prevzel vzvišeni čin premit. knežškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ob 9tih je bila zbrana vsa mladina z vsim učiteljstvom v dvorani — v „avli“. Tej avli je prizidano svetišče z altarjem. Tu je jel blagoslavljeni knežškof in šel ob ravnateljstvu in z vso azistenco po hiši. Med tem je gimn. kor popeval odstavek 126. psalma Förstrove skladbe: „Če Gospod biše zidal ne bo, delali so zastonj, ki jo zidajo.“ Na to je z njemu lastnim ognjem izpred altarja nagovoril knežškof mladino razlagajoč: kako so uprav modrost, pravičnost, treznost in jakost te poglavitne čednosti, ki bodo ukrepile mladino v značaje. Modrost. Da mlad človek ne govori, česar ne ume. Tacega govorjenja se sramuje pozneje, ko je dorastel. Tudi v svojem nastopanju

naj je mlad človek moder. Spominjam se sovrstnikov izza mladih let: nemodri so tavalili od nemila do nedraga. Zato je krije sedaj že dolgo zeleni grob. Vi, če bote modri, ste na najglaji poti do značaja. Pravičnost. Vaša sodba naj ne bo prehitra. Mlad človek še ne more zrelo soditi. Oklenite se učečih Vas odgojiteljev. Njim napram bodite ponižni. V tej svoji ponižnosti jim bodite hvaležni. Tudi ob tem se spominjam iz šolskih let oholih prikazni. Po ponižnostni poti bi bili vsi ti daleč prišli v življenji. Sedaj so pravi skromniki v svojem družabnem stalu. A označeno pot hodeč bodete značaji. Treznost. Berite, kar vam predniki nudijo v roko. Slabih povesti — in to so veči del tako zvani romani — teh ne berite; to ni za Vas. Pred vsim pa Vam bodi Vaša šolska dolžnost. V vsaki svojih sodba bodite previdni; Vam še nedostaje izkušnje življenja. Vse Vaše kretanje naj je nedolžnostno. Od izgube nedolžnosti do popolnega propada je le eden korak. Treznostnim učeniškim življenjem postanete značaji. Jakost. Če modro, pravično in ~~zmerne~~ premagujete vsakoršne napotljeje v dušnem življenji, potem bodete v čednostih jaki in postanete kedaj za svojo domovino uspešno delujoči značaji — A podlaga Vašemu življenju naj je sv. vera, ki si jo ohranite do konca dni. — Uzornik vsemu Vašemu dejanju pa bivaj v tem kapelinem altarcu upodobljeni svetnik, sv. Alojzij; nedolžnosti izgled — nedolžnosti, Vaše največe sreče. — Presvitli je bral potem prvo sv. mašo na blagoslovljenem altarcu; iz mladih grl pa je krasno zazvenela Nedvedova maša „K Tebi srca povzdignimo“ in pa vedno ganljiva Mašekova „O glej, Alojzij mili“ tako, da se je vsesploh hvalil sedanji gimnazijski pevski kor. Po sv. maši je ravnatelj Andrej Senekovič prav srečno povzemal toček iz škofovega govora v nemajoč mladeniče, naj bi bili vsi vselej vestni izpoznavalci svojih dolžnosti; ubogljivi naj bodo; in v redoljubji natančni. Tako postanejo kedaj pod devizo: „Vse za Boga, cesarja in domovino“ stebri cerkvi in državi ter koristni sodelalci ob blagru obširne Avstrije ter ože svoje domovine. Zahvalil se je vsem oblastim, ki so pripomogle k novemu šolskemu poslopiju, koje je potrebno postalo potem, ko je staro v razvalino skorej spremenil 1895 letni potres. Dvorni svetnik Schemerl je imenom vlade kazal na tisto šolsko življenje, ki naj se v tem poslopiju razcvete v nekako rodbinsko zvezo med učečimi in učenci. Ko je pa končal kažoč na tako sivo kot modro glavo našega očetovskega vladarja — zglasila se je iz avlinega kora doli črna vedno nova: „Bog ohrani, Bog obvari“ — koji je prisostovala stoje mladina z učitelji in povabljenim gostovijem. — Došli so namreč k tej veličastni slovesnosti: Kot namestnik Nj prevzvišenosti, dež. predsednika bar. Viktorja Hein — dvorni svetnik Aleksander Schemerl; dež. šolski nadzornik Josip Šuman; vladna svetnika: šolski referent Josip Merk z dež. sanitetnim poročiteljem dr. Franom Zupanec; dež. odbornika ces. svetnik Ivan Murnik in dr. Adolf Schaffer; vsi ostali 4 ravnatelji ljubljanskim srednjim šolam; zidarski komité ter domači stavbenik Filip Zupančič. Žalostio smo pogršali ljubeznivega komandujučega generala, podmaršala žl. Höchsmann, ki bi bil došel tako rad, a se

je nekaj četrtinek pred našim slovesnovanjem občutno uškodil na nogi. Vsi trije slovesnostni govorniki so začenjali nernaški, a končevali slovenski.

Ob novem poslopiju za staro veliko gimnazijo nam je ta iskrena želja, da bi tudi v teh zidovih ukremenilo se toliko vrednih mož — kolikor jih je izšlo iz starega poslopija, ki je — bivši frančiškanski samostan — nad 100 let zbiral cvet kranjskega mladinstva. Vsi abiturijentje od tu zvesti Bogu, zvesti vladarju in nobeden izdajica svojega rodu. V to pomozí Bog!

Zvečer tega dne se je vsled ravnateljjevega predloga zbralo vse učiteljstvo večerjat k „Slonu.“ Kdor bi bil videl ta častiti na čelu inteligence v Kranjski stoječi zbor — in njega v resnici likurgično skromnost v jedi in pitji, ne mogel bi mu le samo to upoštevajoč odreči spoštovanja. Pri bokalu in skledi se, ljubi Slovenci, človek izpozna.

Četrtek, 14. t. m., se je po predlogu prof. Florijana Hintner dal skupno fotografovat ves sedanji učiteljski zbor, ki mu iz spominja ne izgine ta posebnost, da je v šolskem letu 1899/1900 svojo imenitno službo izvrševal v dveh: v starem in v novem gimnazijskem poslopiju. Sliko je z vso umetnostjo izvršil domači fotograf Davorin Rovšek.

Raznoterosti.

Mati Božja in spokorjeni mladenič. Mladenič, ki se je peljal iz Genove v Livorno, je bral med potjo z veliko všečnostjo pohujšljivo knjigo. Poleg njega je sedel častitljiv menih, ki je to opazil. Zato prične govoriti z njim in napelje svoj govor na mater Božjo. „Tudi jaz sem jo nekaj ljubil“, vzdihne mladenič, „nosil sem nien škapulir, a zdaj sem na vse pozabil. Pregloboko sem padel, da bi se mogel zopet do nje vrniti.“ „Kje imate knjigo, ki ste jo preje brali. Ker je nebeški kraljici neljubo, da berete take knjige, darujte jo za Marijo! Vrzite jo v morje in mati božja se Vas morda usmili.“ tolaži ga pobožni menih. Mladenič se res uda, vrže knjigo v morje in prične premissljevati verske resnice. In res mati božja zopet vžge v njem ogenj prave božje ljubezni. Vstopil je v samostan, kjer je postal mašnik in dolgo sveto živel. — Tako obdaruje prečista devica one, ki z grde stezé krenejo na pot življenja. F. S.

Marijina pomoč. Dva moža sta se jela nekokrat pripraviti v gostilni. Vedno bolj sta se razgrevala, dokler eden njiju ne pograbi noža, ležečega na mizi, in se vrže na svojega tovariša, ki se hitro umakne in hoče ubežati. Toda nasprotnik ga kmalu dohiti in bilo bi po njem, da se ni ta skrila za kip prečiste Device in zavpil razjarjenemu preganjalcu: „Ali si upaš narediti mi kaj žalega vpričo Matere Božje?“ Komaj je izgovoril te besede, že pada jeznemu tovarišu nož iz rok in oba se sprizajnita. — Ako si v izkušnjavah ali v nevarnosti, da bi grešil, zamisli se pod križ Kristov k Mariji in se vprašaj: „Ali se drzneš vpričo Jezusa in Marije grešiti, ki sta toliko trpela za te?“ F. G.